สารนิเทศน่ารู้

กีฬาซีเกมส์

จีราพรรณ สวัสดิพงษ์*

บทนำ

ในที่สุดกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 16 ซึ่งเริ่มแข่งขันกันตั้งแต่วันที่ 21 สิงหาคม ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2532 ณ ประเทศมาเลเซีย ก็ได้ปิดฉากลงอย่างสมบูรณ์พร้อมกับความเป็นเจ้าเหรียญทองของประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งชิงเหรียญทองมากที่สุดในบรรดาเก้าประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขันในครั้งนี้ คือ ได้เหรียญทองถึง 102 เหรียญทอง ทิ้งห่างประเทศมาเลเซียเจ้าภาพซึ่งอยู่ในอันดับรองเจ้าเหรียญทอง 35 เหรียญทอง โดยมาเลเซียได้เหรียญทองรวมทั้งสิ้น 67 เหรียญทอง สำหรับประเทศไทยนั้นได้เหรียญทองเป็นอันดับที่สามคือ 62 เหรียญทอง ส่วนประเทศที่ไม่ได้เหรียญทองก็คือ ประเทศลาวโดยได้เหรียญเงินจากมวยรุ่นไลฟ์ฟลายเวทเพียงเหรียญเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ดี การที่ประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขันจะได้เหรียญทองหรือไม่ได้เหรียญทองจากการแข่งขันในครั้งนี้ ก็ไม่ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการแข่งขันกีฬาซีเกมส์แต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์ของการจัดกีฬาซีเกมส์ก็คือ การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศที่เข้าร่วมแข่งขัน และเป็นการเตรียมตัวนักกีฬาเพื่อเข้าร่วมแข่งขันในกีฬาเอเชียนเกมส์ และกีฬาโอลิมปิคเท่านั้น ซึ่งหลักการนี้ก็ได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องกันมาตั้งแต่การแข่งขันกีฬาแหลมทองหรือกีฬาเซียพเกมส์ครั้งที่ 1 เป็นต้นมาจนถึงกีฬาซีเกมส์ในปัจจุบัน ดังนั้น เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงที่มาของกีฬาซีเกมส์ ผู้เขียนจึงขอกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของกีฬาซีเกมส์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

ประวัติความเป็นมา

การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ในปัจจุบันนี้ เดิมมีชื่อเรียกว่ากีฬาแหลมทอง หรือเรียกอีกอย่าง

---

*จีราพรรณ สวัสดิพงษ์ บรรณารักษ์ 4 งานจัดเตรียมและเผยแพร่สารนิเทศ ฝ่ายบริการช่วยการค้นคว้าและวิจัย สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

หนึ่งว่ากีฬาเซียพเกมส์ (SEAP GAMES) ซึ่งมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า South East Asia Peninsular Games กีฬาแหลมทองนี้เป็นการแข่งขันกีฬาในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เหตุที่มีการริเริ่มการแข่งขันกีฬาแหลมทองนี้ก็เนื่องมาจากการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 3 ที่โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ในปี พ.ศ. 2501 โดยตัวแทนกลุ่มประเทศต่าง ๆ อันได้แก่ ประเทศไทย พม่า ลาว และมาเลเซีย ได้จัดให้มีการพบปะกันอย่างไม่เป็นทางการ โดยนำเอาข้อคิด ข้อตกลงและนโยบายของการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิคที่ส่งเสริมให้กลุ่มประเทศต่าง ๆ จัดการแข่งขันกีฬาของกลุ่มประเทศตนเองขึ้นและมุ่งที่จะสร้างสรรค์ความเข้าใจอันดี สร้างสันติภาพระหว่างประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขันให้ดีขึ้น จากแนวความคิดและนโยบายนี้ ตัวแทนกลุ่มประเทศทั้ง 4 ดังกล่าว จึงได้นำมาเป็นแนวทางในการจัดการแข่งขันกีฬาแหลมทองขึ้น โดยมีนโยบายร่วมกันว่าจะจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้มั่นคง โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนวิถีทางการเมืองแต่ประการใด อีกประการหนึ่งก็เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานการกีฬาของประเทศภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นี้ให้ได้มาตรฐาน เป็นการสนับสนุนให้นักกีฬาของแต่ละประเทศได้มีโอกาสเข้าร่วมแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ และกีฬาโอลิมปิคต่อไป

ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2501 สหพันธ์กีฬาแหลมทองจึงได้ก่อตั้งขึ้น ประเทศสมาชิกเท่านั้นจึงจะมีสิทธิเข้าร่วมการแข่งขันได้ ในระยะเริ่มก่อตั้งนี้ มีสมาชิกเพียง 6 ประเทศเท่านั้น ได้แก่ ประเทศไทย ลาว พม่า เขมร มาเลเซีย และเวียดนาม พลเอกประภาส จารุเสถียร ได้รับการคัดเลือกเป็นประธานสหพันธ์กีฬาแหลมทองเป็นคนแรก โดยมีหลวงสุขุม นัยประดิษฐ์ เป็นรองประธาน และ ดร.กัลย์ อิสระเสนา เป็นเลขานุการกิตติมศักดิ์ สำหรับกรรมการจากประเทศอื่น ๆ ได้แก่ อู เปง จากประเทศพม่า เจ้าสีโสสวัสดิ์ จากประเทศเขมร ท้าวนักขลา สุวรรณณง จากประเทศลาว นายทอง โปเย็น จากประเทศมาเลเซีย และเหงียน พูออส วอง จากประเทศเวียดนาม

สำหรับวาระในการจัดการแข่งขันนั้น จะจัดให้มีขึ้นทุก ๆ 2 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับการเตรียมตัวนักกีฬาเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ และกีฬาโอลิมปิคนั่นเอง โดยการ

จัดการแข่งขันแต่ละครั้งมีนโยบายให้ประเทศสมาชิกผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพก่อน-หลัง โดยการเรียงตามตัวอักษรของชื่อประเทศ แต่ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ตามข้อกำหนดนี้ สหพันธ์ฯ จะจัดให้มีการประชุมตัวแทนระหว่างประเทศเพื่อกำหนดเจ้าภาพใหม่เป็นครั้งคราวไป

งบประมาณในการจัดการแข่งขัน สหพันธ์ฯ ได้กำหนดไว้ว่า ประเทศที่เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน จะต้องจัดที่พัก อาหาร และสวัสดิการอื่น ๆ ตามสมควรในระหว่างการแข่งขัน โดยประเทศที่ส่งนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขันจะต้องเป็นผู้จ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้นักกีฬาคนละ 6 เหรียญสหรัฐต่อวัน (ในสมัยเริ่มก่อตั้ง) ในระหว่างดำเนินการแข่งขัน ส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับกรรมการตัดสินจากชาติที่เป็นกลางหรือตัวแทนจากสมาคมกีฬาโลกนั้น ประเทศเจ้าภาพจะต้องออกค่าใช้จ่ายในการมาร่วมการแข่งขันนั้นทุกประการ

กีฬาแหลมทองครั้งที่ 1 ได้จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 12-17 ธันวาคม 2502 โดยประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขัน มีนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันในครั้งนี้กว่า 650 คน จาก 6 ประเทศ ได้แก่ พม่า ลาว มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนับเป็นเวลากว่า 30 ปีแล้วที่มีการจัดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์อย่างต่อเนื่อง สำหรับการแข่งขันครั้งล่าสุดที่เสร็จสิ้นการแข่งขันเมื่อปลายเดือนสิงหาคม 2532 ที่ผ่านมาก็นับเป็นการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 15 โดยมีมาเลเซียเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน สำหรับการแข่งขันครั้งที่ผ่านมา ได้รวบรวมไว้ในตารางดังนี้

ครั้งที่	ปีที่จัด	ประเทศเจ้าภาพ	จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมการแข่งขัน
1	2502	ไทย	6
2	2504	พม่า	7
3	2508	มาเลเซีย	7
4	2510	ไทย	6
5	2512	พม่า	6
6	2514	มาเลเซีย	7
7	2516	สิงคโปร์	7
8	2518	ไทย	4
9	2520	มาเลเซีย	7
10	2522	อินโดนีเซีย	7
11	2524	ฟิลิปปินส์	7
12	2526	สิงคโปร์	8
13	2528	ไทย	8
14	2530	อินโดนีเซีย	8
15	2532	มาเลเซีย	9

หมายเหตุ สำหรับปี พ.ศ.2506 ไม่มีการจัดแข่งขัน

การเข้าร่วมกีฬาซีเกมส์ของประเทศนอกคาบสมุทรอินโดจีน

จากจำนวนประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขันซีเกมส์ในครั้งที่ 9 จะเห็นได้ว่ามีจำนวนประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขันเพิ่มขึ้น ประเทศที่เพิ่มขึ้นได้แก่ อินโดนีเซีย บรูไน และฟิลิปปินส์ ซึ่งประเทศทั้ง 3 นี้ไม่ได้อยู่ในคาบสมุทรอินโดจีน เหตุที่ประเทศทั้ง 3 นี้ได้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาซีเกมส์เนื่องมาจาก การแข่งขันกีฬาแหลมทองครั้งที่ 8 (พ.ศ.2518) ประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขันมีเพียง 4 ประเทศ ได้แก่ ไทย พม่า มาเลเซีย และสิงคโปร์ ส่วนประเทศกัมพูชา ลาว และเวียดนาม ไม่สามารถเข้าร่วมการแข่งขันได้ เนื่องจากเหตุการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ ดังนั้น จึงทำให้เกิดข้อสงสัยของกลุ่มประเทศสมาชิกว่าประเทศทั้ง 3 นี้จะสามารถเข้าร่วมการแข่งขันในครั้งต่อ ๆ ไปได้หรือไม่ สำหรับการจัดการแข่งขันในแต่ละครั้งต้องใช้เงินงบประมาณ

เป็นจำนวนมาก ดังนั้น ประเทศมาเลเซียซึ่งรับเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันครั้งที่ 9 จึงได้เสนอสหพันธ์ฯ ให้เชิญประเทศอินโดนีเซีย บรูไน และฟิลิปปินส์ เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหพันธ์ฯ และเข้าร่วมการแข่งขันในครั้งนี้ด้วย ดังนั้น นับตั้งแต่การแข่งขันในครั้งที่ 9 เป็นต้นมา ประเทศอินโดนีเซีย บรูไน และฟิลิปปินส์ ก็ได้ส่งนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขันกีฬาซีเกมส์ และก็นับจากการแข่งขันในครั้งที่ 9 นี้อีกเช่นกัน ที่กีฬาแหลมทองหรือเซียพเกมส์ได้เปลี่ยนชื่อเป็น กีฬาซีเกมส์ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

	กีฬาแหลมทอง (เซียพเกมส์)								กีฬาซีเกมส์						
ครั้งที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
พ.ศ.	2502	2504	2508	2510	2512	2514	2516	2518	2520	2522	2524	2526	2528	2530	2532
ประเทศ															
ไทย	32*	20	38*	76*	32	43*	47*	78*	37	52	62	48	93*	63	62
พม่า	11	36*	18	11	57*	20	28	28	21	25	15	18	13	13	10
มาเลเซีย	8	13	33	23	16	41	30	27	25	19	16	16	26	36	67
เวียดนาม	7	6	5	5	9	3	2	-	-	-	-	-	-	-	3
สิงคโปร์	8	4	26	28	20	32	44	38	14	16	12	38	16	19	32
เขมร	-	1	14	-	-	17	9	-	-	-	-	0	0	0	-
ลาว	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-
อินโดนีเซีย									62*	99*	85*	64*	62	185*	102*
บรูไน									0	0	0	0	0	0	0
ฟิลิปปินส์									31	24	55	49	43	68	26

หมายเหตุ เครื่องหมาย - หมายถึง การไม่ได้เข้าร่วมการแข่งขัน

เครื่องหมาย * หมายถึง ประเทศเจ้าซีเกมส์

บรรณานุกรม

พล ประชาบาล, (นามแฝง). "กีฬาแหลมทองครั้งที่ 8." **ประชาบาล** 8, 10 (มกราคม 2519): 22-23.

สยามรัฐ. 31 สิงหาคม 2532, หน้า 24.

"สหพันธ์กีฬาแหลมทอง (สหพันธ์กีฬาซีเกมส์)." ใน **กีฬาสารโอลิมปิค** กรุงเทพฯ: คณะกรรมการโอลิมปิคแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.: 153-155.

สายใจ วรุตตมะ, "ซีเกมส์ครั้งที่ 12 ที่สิงคโปร์." **มิตรครู** 25, 11 (15 มิถุนายน 2526): 52-54.

เสถียร สมัตถภาพงศ์. "ประเทศไทยกับกีฬาแหลมทอง." **มิตรครู** 17, 23 (15 ธันวาคม 2518): 47-48.